

Allard Pierson

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 500.000**

Gevraagd subsidiebedrag: € 500.000

Over de instelling

Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum, regionale musea en sectorcollecties, beheer, behoud en ontsluiting sectorcollecties podiumkunsten en vormgeving, Amsterdam

Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum is de onafhankelijke, fondsenwervende stichting van het Allard Pierson, beheerder van de sectorcollecties op het gebied van podiumkunsten en grafische vormgeving die tot hun sluiting per 2013 onder de verantwoordelijkheid vielen van het Theater Instituut Nederland (TIN), Muziekcentrum Nederland (MCN) en de Stichting Nederlands Archief Grafisch Ontwerpers (NAGO). De stichting dient een aanvraag in voor de specifieke taak om deze (digitale en fysieke) collecties te beheren, te behouden en te ontsluiten. De afgelopen zeven jaar deed het Allard Pierson dit met gelden van de Universiteit van Amsterdam, grotendeels uit de 'bruidsschatten' van de opgeheven sectorinstituten Theater Instituut Nederland en Muziek Centrum Nederland. De collecties werden in deze periode op een minimale wijze onderhouden. Ook ontstonden achterstanden in de verwerking van fysieke en digitale acquisitie en ontsluiting. De komende jaren wil het Allard Pierson deze achterstanden wegwerken.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.27 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum een subsidiebedrag toe te kennen van € 500.000, mits de instelling voldoet aan de volgende voorwaarde:

- De instelling neemt een actiever (meer initiërende) rol bij het ontsluiten van archieven, in plaats van zich daarbij louter te laten leiden door vragen vanuit onderzoek en onderwijs.

De afgelopen zeven jaar heeft het Allard Pierson zich, ondanks beperkte financiële ruimte, een gedegen hoeder getoond van de sectorcollecties podiumkunsten en grafische vormgeving die eerder door de betreffende sectorinstituten werden beheerd. De instelling geeft blijk van een goede visie op het belang van archieven, en toont zich bewust van de noodzaak om archieven steeds opnieuw te blijven te bezien in een historisch perspectief.

De raad oordeelt positief over de plannen van de instelling om de achterstanden in de ontsluiting in te lopen en extra in te zetten op digitalisering om alle informatie veilig te stellen voor de toekomst en de collecties volledig toegankelijk te maken voor gebruikers. Wel vindt de raad dat het Allard Pierson zich initiatiefrijker mag opstellen waar het de ontsluiting van (delen van) de collecties betreft, in plaats van zich hiervoor louter te laten leiden door vragen vanuit het onderwijs en vanuit onderzoek.

Het Allard Pierson heeft ruim oog voor de noodzaak om de collecties de komende jaren te versterken met materiaal dat daar nog node in ontbreekt, zoals stukken rond het koloniale verleden, de representatie van vrouwelijke artiesten en collecties van Nederlands makers en vormgevers met een migratieachtergrond.

Het Allard Pierson is financieel gezond. Het Allard Pierson belooft medewerkers conform de Fair Practice Code en de stichting is bezig met het op orde brengen van het bestuur volgens de normen die de Governance Code Cultuur stelt. Hiervoor benoemt de stichting goede en overtuigende stappen voor de komende periode.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Het Allard Pierson dient een goed verzorgd plan in voor beheer, behoud en ontsluiting van de sectorcollecties podiumkunsten en grafische vormgeving die eerder onder de verantwoordelijkheid vielen van het Theater Instituut Nederland (TIN), Muziekcentrum Nederland (MCN) en de Stichting Nederlands Archief Grafisch Ontwerpers (NAGO). De raad ziet dat de instelling over de juiste expertise beschikt om de bestaande collecties te beheren, te behouden en te ontsluiten. Er is kennis aanwezig (ervaren mannen en vrouwkracht), de juiste ruimtes en faciliteiten zijn beschikbaar voor zorgvuldig bewaren (goede depots, klimaatregulering et cetera) en de instelling heeft zich de afgelopen periode een goede, betrokken beheerder getoond voor de archieven die door de overheidsbezuinigingen per 2013 niet meer structureel door genoemde sectorinstituten werden bijgehouden. Daarbij werkt zij waar nodig samen met stakeholders, zoals de Stichting Theater in Nederland, de Gaudeamus Muziekweek en het Nederlands Jazz Archief.

De instelling geeft blijk van een goede visie op het belang van archieven, en toont zich bewust van de noodzaak om archieven steeds opnieuw te blijven te bezien in een historisch perspectief. Dit geeft de raad vertrouwen dat het Allard Pierson zijn activiteiten ten behoeve van het beheer, behoud en de ontsluiting van de sectorcollecties podiumkunsten en vormgeving door opname in de BIS op een goede wijze kan voortzetten.

De raad oordeelt positief over de plannen van de instelling om de achterstanden in de ontsluiting in te lopen en extra in te zetten op digitalisering om alle informatie veilig te stellen voor de toekomst en de collecties volledig toegankelijk te maken voor gebruikers.

Over een aspect in de aanvraag oordeelt de raad kritisch. De instelling schrijft dat ontsluiting van collecties zal plaatsvinden op basis van vragen vanuit het onderwijs en vanuit onderzoek. Dit is vanuit de verbondenheid van de aanvrager met de Universiteit van Amsterdam wellicht een logisch uitgangspunt, maar de raad vindt dit om twee redenen te beperkt.

Ten eerste vindt de raad dat het eigenaarschap van de archieven, het recht op gebruik en de wens tot gebruik bij een breder deel van de maatschappij ligt, namelijk ook bij de culturele sector en bij vertegenwoordigers van velerlei publieksgroepen. De macht en verantwoordelijkheid voor het opbouwen, interpreteren, waarderen en gebruiken van archieven – van het gezamenlijke verhaal van een maatschappij – mag niet beperkt blijven tot onderzoekers, docenten, studenten en wetenschappers, maar komt iedereen toe die dit verhaal aangaat.

Ten tweede vreest de raad ervoor dat, bij het uitblijven van vragen vanuit onderwijs en wetenschap, waar immers het onderzoeksgeld niet over de plinten klotst, de archieven te passief op de plank (of in de cloud) zullen blijven liggen. Hij vindt dat de instelling zelf een actiever rol moet spelen in het ontsluiten van materiaal. De presentatie van materiaal valt volgens de instelling buiten de aanvraag, maar de raad kan zich voorstellen dat zij een doorlopende presentatielijn ontwikkelt met exposities en/of publicaties die aansluiten bij onderwerpen waar cultuur, maatschappij en/of onderzoek op dat moment mee bezig zijn. Er wordt nu een bescheiden tentoonstellingsbeleid ontvouwd. Met de beschikbaarheid van het Allard Pierson Museum lijkt een continue openstelling van op dat moment relevante delen uit het archief meer voor de hand liggend.

De raad adviseert de minister om de instelling een nadere toelichting te vragen op bovenstaande aandachtspunten.

Vernieuwing

Doordat er de afgelopen zeven jaar onvoldoende middelen voor waren, zijn de mogelijkheden van het digitaliseren van de genoemde collecties tot op heden nog onvoldoende benut. De komende periode geeft het Allard Pierson grote prioriteit aan het wegwerken van deze achterstand. Digitalisering vergemakkelijkt ontsluiting van materialen en collecties, en stelt bovendien materiaal veilig voor de toekomst. In dit opzicht is het Allard Pierson ook betrokken bij de verkenning van de mogelijkheden om de landelijke

muziekcollecties, theatercollecties en grafische vormgevingsarchieven digitaal met elkaar te verbinden en de zichtbaarheid ervan te vergroten; hiertoe participeert het Allard Pierson in de BIS-aanvraag van de Stichting Theater in Nederland voor de oprichting van Podiumkunst.net (artikel 3.28).

De raad waardeert de inhaalslag die het Allard Pierson zich op het gebied van digitalisering voorneemt en noemt deze ook noodzakelijk. Hij verwacht dat de digitalisering, eenmaal op touw gezet, in de toekomst veel kansen zal bieden voor vernieuwende vormen van verzamelen, bewaren en delen van archiefmaterialen.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Het Allard Pierson doet in haar aanvraag een beroep op de 500.000 euro die door de minister specifiek beschikbaar is gesteld voor de theater-, muziek- en vormgevingscollecties die het sinds 2013 beheert. Het Allard Pierson (een samengaan van het Allard Pierson Museum en de afdeling Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam) maakt onderdeel uit van de Bibliotheek UvA/Hogeschool van Amsterdam, een van de gemeenschappelijke diensten van de UvA. De aanvragende Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum is door het Allard Pierson opgericht om fondsenwervende activiteiten te kunnen verrichten in een privaatrechtelijke structuur, expliciet gescheiden van onderwijs en onderzoek zodat vermenging met en oneigenlijk gebruik van publiek geld wordt uitgesloten.

In haar toelichting op de begroting expliciteert de stichting de baten en lasten ten behoeve van het beheer, behoud en ontsluiting van de sectorcollecties door het Allard Pierson. De instelling zal voor deze functie gebruikmaken van 6,4 fte aan vaste medewerkers (gespecialiseerd in depotbeheer, behoud en beheer, theater, muziek en grafische vormgeving). Daarnaast worden in totaal 1,5 tijdelijke fte aangetrokken voor het uitvoeren van specifieke projecten, zoals het ontsluiten van de nog onbekende collecties van mensen met een cultureel diverse achtergrond. De medewerkers worden betaald conform de cao Nederlandse Universiteiten. Deze cao regelt primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals beloning, de betaling van overwerk en loonindexering. Het Allard Pierson licht dit beknopt toe in de aanvraag.

De overige lasten bestaan voornamelijk uit de huur van interne ruimtes en het gebruik van interne ICT-faciliteiten, deponthuur, kosten voor digitalisering en digitale opslag, het onderhouden van een website en marketingkosten.

Naast de BIS-subsidie verwacht de stichting 45.000 euro aan private fondsen te werven voor deze functie. Daarnaast profiteert zij van bijdragen

van de UvA van 560.530 à 599.950 euro per jaar, die deels via interne verrekening verlopen (zoals met de depots).

De geschetste kosten- en batenstructuur geven de raad vertrouwen dat de middelen op een effectieve en zinvolle manier zullen worden ingezet en dat de sectorcollecties bij het Allard Pierson in goede handen zijn.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

Het ontwikkelen van educatieve programma's behoort niet tot de taken van Het Allard Pierson. Wel is de doelstelling voor de functie tot beheer, behoud en ontsluiting van sectorcollecties podiumkunsten en grafische vormgeving in zichzelf educatief. Door het toegankelijk maken en het actief ontsluiten van collecties draagt de instelling bij aan bewustwording en kennis van Nederlands podiumkunsten erfgoed en grafisch erfgoed.

Geografische spreiding

De fysieke collecties die het Allard Pierson beheert, zijn te raadplegen op twee locaties in Amsterdam: het Allard Pierson Museum aan de Oude Turfmarkt, en een buitendepot in Amsterdam Zuid-Oost. Daarnaast kent de instelling tien online databases, die via een centrale website voor iedereen in Nederland en daarbuiten te raadplegen zijn. Hiermee zijn de collecties landelijk voldoende zichtbaar. De raad vindt het wel belangrijk dat de instelling zich voldoende inspant om de databases en de fysieke locaties actief onder de aandacht te brengen van haar doelgroepen.

Toepassing Fair Practice Code

In haar toelichting op de toepassing van de Fair Practice Code gaat de instelling voldoende in op de wijze waarop ze omgaat met de kernwaarden solidariteit, duurzaamheid, diversiteit, vertrouwen en transparantie. Het Allard Pierson valt onder de regels voor de (semi-)publieke sector zoals die zijn vastgelegd in de Wet Normering Topinkomen. Het beloningsbeleid is passend bij de ANBI-status. Het Allard Pierson hanteert de cao Nederlandse Universiteiten. Het Allard Pierson noemt zich een lerende organisatie en bekommert zich om de duurzame ontwikkeling en mobiliteit van medewerkers, voor wie goed wordt gezorgd. Zo wordt in ruime mate geïnvesteerd in scholing en opleiding van het eigen personeel. Het Allard Pierson/de UvA heeft verschillende vertrouwenspersonen binnen de organisatie.

Toepassing Governance Code Cultuur

De instelling reflecteert goed op de toepassing van de Governance Code Cultuur. Het bestuur van de Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum wordt momenteel gevormd door drie personen, van wie de voorzitter, directeur van het Allard Pierson, en secretaris in dienst zijn van de

universiteit. De penningmeester is onafhankelijk. Op korte termijn zal de secretaris aftreden om de onafhankelijkheid van het bestuur verder te vergroten. Om de (fondsenwervende) doelstelling van de Stichting Steunfonds Allard Pierson Museum te kunnen realiseren is enige belangenverstrengeling gewenst; om die reden blijft de directeur deel uitmaken van het bestuur. De raad ziet hiermee duidelijk toegelicht waarom de instelling op dit punt afwijkt van de code.

De instelling beschrijft verder duidelijke stappen om de governance komende vier jaar te verbeteren aan de hand van de code. Het bestuur zal binnenkort worden uitgebreid via een transparante wervingsprocedure, met als doel een divers samengesteld bestuur. Ook past de instelling de statuten aan om te voldoen aan de Governance Code Cultuur.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

De aanvraag reflecteert goed op de toepassing van de Code Diversiteit en Inclusie en geeft aan zich te willen ontwikkelen tot inclusieve organisatie. Er worden stappen benoemd om dit te bewerkstelligen. De raad is het met de instelling eens dat de collectie representatief moet zijn voor de hele samenleving en vindt de keuze om de komende periode bijzondere aandacht te besteden aan het koloniale verleden en de representatie van vrouwelijke artiesten goed. Voor de circuscollectie werden titelbeschrijvingen en trefwoorden reeds aangepast conform het principe 'Words Matter'. De komende periode worden de archieven ontsloten van vele theaterkunstenaars van kleur of met een migratieachtergrond. De raad vindt dit goede en noodzakelijke stappen. Het personeel van het Allard Pierson is naar eigen zeggen divers en werkplekken zijn toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking; het wordt echter niet duidelijk hoe de medewerkers die zich specifiek bezighouden met de nieuwe functie hieraan voldoen.